

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Götheborgske

Spionen.

 Lördagen, den 11 Maji, 1771.

Min Herre!

Om en quasi Beskrifning öfver Potsdam, och flera Preussiska Slott, kan tjena Er, för at diversifiera de ämnen, som intaga Spionen; så lemnar jag härjämte med någe följande Utdrag utur en Dagbok, som jag eljest hade ämnat at mörker och glömska. Potsdam, Maji 1766.

Den 6 Maji for jag af ifrån Berlin til Potsdam i wanliga Journalieren, hwilken, alla dagar, afgår klockan 7 om morgonen, och klockan 12 middagen. Detta åkebon, som är inrättat för 6 personer, är mycket beqwämligt, och synas Versailles-wagnarne därtil hafwa gifwet anledning. För de 4 milen imellan Berlin och Potsdam betalas allenast en half Riksdaler, och man tillbringar 5 timar där imellan.

Ävennerne af Potsdam äro de angenämaste i werlden, hwartil floden Havel mest bidrager; at förtiga det Potsdam är omgifwet af en hop
 Fogs-

Flugs-rika fullar, entremelerade af de stönaste engar och felter. Haveln wid Potsdam är nästan så bred, som Mälaren wid Stockholm, och prydes af större och mindre Seglare.

Sista fjerdedels milen til Potsdam passeras genom den regulairaste och angenämaste Allee af Linder, som tillika är tredubbel, och räcker ända til Stadsporten: jag tog in i Förstaden på et litet wårdshus.

Straxt wid inkomsten möter ögat en angenäm prospect af Alleer eller träd garnerade gator, canaler, Bassins, och Palais. Jag finner ingen ordsak at likna Potsdam wid Amsterdam; ty då på senare stället canalerne äro mycket bredare och segelbare, äro de i Potsdam ganska smala, och äro förenade med et stillastående watten, som lär förordsa Orzens Inwånare nog osund och giftig luft. Potsdam har dock för Amsterdam, i anseende til Majestätiska bygnader, mycket företräde: i närhet och ordning synas de närmast komma öfwerens.

Den, som kallar Potsdam en liten ort, har öfwerfaret den med et för mycket flygtigt öga: til det minsta är den 2 gånger större än Götheborg, utan at räkna Förstäderna, som äro nog ansefliga.

Staden wimlar af soldater; men är, i anseende til andre Inwånare mycket flätt bebodd. Hofwet bidrager det mesta til Orzens pragt, så som äfwen icke litet til des dyrhet. Det kan icke undfly en någorlunda upmärksam resande, huru laggrant Konungen wårdar sit högt älskade Potsdam,

dam, och huru mycken möda han använder at sätta Orten i samma flor och wälstånd, som Berlin. Hårtill bidraga onefeligen de otaliga inrättade Fabriquer det mesta, hwilka här ej mindre än i Berlin synas wäret mål för Monarquens besnnerligaste omtänka och upmärksamhet.

Då man hunnet fram til Slottet, hwad för en coup d'œil! Et Slott, fast än icke widbliftigt, likwål oändeligen prägtigt och kostbart. Et med egta ducat-guld förghit taf förbländar ögonen icke så mycket, som den smak är intagande, hwari Slottet är updraget på en den angenämaste plats i werlden. Wil man tala om prunkande portaler, måste just denna på Slottet sättas i första Classen, och om Drottningholms trappa winner alle främmandes bifall; förtjenar denna af pur Alabaster deras högsta förundran. Den straxt utan för Slottet at trågårds sidan belägna, och af Romerska Colonnader omgifsna Platsen, som prydes af de skönaste Colossaliska statuer, drager til sig allas ögon, och fångslar Själens känslor så, at man liksom måtte slita sig därifrån, för at bese andra förundranswärda saker. Den stora Bassinen i trågården, midt för Slottet at watten-sidan, i hwars centro Neptunus föreställes föra en Sjö-Nymph i sin wagn, dragen af sjo-hästar, och omgifsven af Nereider måtte göra ifrån Slotts-fönstren den skönaste utsigt då warnen spela: denna widlystiga grouppe är eljest af bly, samt hel och hällen förghit.

Trågården utsärad med allahanda bosquets, statuer, buskar &c. är högst angenäm.

I Slottet bemödade jag mig förgäfves at inkomma, i anseende til Konungens, och den tapre Hertig Ferdinands af Braunschweig där wilstande. Jag besåg däresten den Stona, twärt öfwer Slottet liggande lutheriska Kyrkan, hwars portail är förunderligt prägtig. Rådhuset där bredwid förer på toppen en förgylld Atlas med Globen i Colossalist storlek. (Fortsättn. härnäst.)

* * *

Boult. . . . Rimer.

En flisklok narr i Politiquen . . . snårb
 Ej nästans wälfärd sig påminner:
 För egen winst des låga briuner,
 Han hotar Folk med Eld och . . . Swård;
 Om de ej et med honom . . . göra.
 Men stackars Tok! du måste . . . höra,
 At ingen för ditt busker styr:
 Bäst är at du din ilska böljer;
 Ly när dig hwardags plågan följer,
 Då sjunger Stråddarn, när han syr.

Götheborgske Wexel-Coursen.

Den 4 och 8 Maji.

Pond.	- - - -	64	- -	D. R:mt.
Amst.	59 - - -	59	- -	M. R:mt.
Hamb.	63 - - -	63	- -	M. R:mt.

Stads-

Stads Nyheter.

Inkomne äro Skäpparne Peter Lockhart ifrån
 Aberdeen med barlast, W. Frank ifrån Hull med
 kalksten, bly, ten och litet packhusgods, James
 Strong ifrån Lieth med fyrkol och potatoes, Ja-
 mes Halket ifrån Borrostones med stenkol, Da-
 vid Anderfson ifrån Lurriburn med dito, Georg
 Young ifrån Eymouth, Peter Gray ifrån Hind-
 horn, Alex. Marshall ifrån Stavanger, Da-
 vid Erskine ifrån Crail, Robert Paterfson ifrån
 London, William Beezley ifrån Stockton, Ernst
 Freerckz ifrån Hamburg, Jan Christians ifrån
 Amsterdam, och David Spence ifrån Middels-
 burg med barlast, And. Hansson Hagman ifrån
 Lieth med stenkol, Anders Bräcke ifrån St. Ubes
 med salt och frukt, And. Hög ifrån dito med salt,
 Albert Bettengs ifrån Amsterdam med tunne-
 band, Arfwed Jeansson ifrån Cagliari och Mal-
 laga med salt och packhusgods, Johan Törne-
 bom ifrån Liverpool med tobaksblader, Nils Törn-
 green ifrån Amsterdam med tunneband, packhus-
 gods och salt, S. M. Palm ifrån Bordeaux med
 vin, brännvin och packhusgods.

Utgångne äro Skäpparne Georg Bruce och
 Christoph. Farran til Lissabon med Ost-Indiske
 gods, William Hutton til Madera med dito,
 Alexander Berg til Hamburg med järn, Axel
 Scharin til dito med sill, William Couatts til
 Sterling med järn och bräder, Petter Stjernberg
 til

til Hull med järn, James Strong til Lieth med järn och bräder, Olaus Sjölin til Dunkirquen med järn och Ost-Indiskt gods, Alex. Marschall til Scotland med järn, Magnus Sjögård til Amsterdam med järn, William Beezley til Stockton med järn och bräder.

Rundgdreller.

På Kongl. Påst-Contoiret härstädes, finnas lotter uti Upsala Stads lotterie, för Maji månad, som kunna bekommas emot 1 Dal. S:mt för en hel lott och 16 öre för en half dito.

Den 28 uti denna månad, kommer på Hebe i Fog Soken, Lunge Herad och Sunnerwikens Fogderie i Bohus lan, genom offenelig aucion, at försäljas. 1) Hela Stätte Ruskhalls Hemmanet Hebe, hwartil är 24 tunnors årligt utsäde och ång til 300 last hö, 4 stycken dagwerks Torp, Laxe-fiske i Drefils elfwen och Fog til husbehof. I detta Hemman är en wacker Characters-byggning, och en wäl inrättad ny ladugårds dito, och är härtil åfwen trägård med årskilliga fruktbarande trån uti. 2) Et helt Insofne Grälse Hemman Hinsbacka, som har 20 tunnors årligt utsäde, och kan föda 30 stycken klafsbundna nötkreatur och 6 stycken hästar utom får: har Fog til husbehof, samt eke-Fog til Fartygs byggnad, qwarn som går höst och wår, och 2ne dagwerks Torp, som utgöra et häst- och et karle dagswerke

werke wid påfordran hela året igenom. 4) Skarn-
 hålla 4ding åfwen Insockne Frälse, har 5 tunnors
 årligt utfåde, kan söda 2ne hästar och 8 stücken
 nöd-kreatur, och eger skog til husbehof. 4) Hjama-
 re en 4ding af samma natur, och eger lika för-
 måner med Skarnhålla, och 5) Smårdö en 4ding,
 dito som har 7 a 8 tunnors utfåde, och ång til
 50 luf hö, samt skog til husbehof. Alla dessa
 Hemman äro belägna i en omkrets, 2 mil norr
 om Udde:walla, straxt wid lastage-platsen Salt-
 fällan, och utgöra Frälse Hemmanen 20 Dal.
 S:mt i årlig skatt på sjerdingen, samt häste- och
 bagswerken när som påfordras, hwilket härige-
 nom tillkänna gifwes: kunnandes den eller de
 som äro hågade at någre af desse Hemman sig til-
 handla, wid auctionen närmare få uplysning om
 både bestaffenheten och betalnings-willforen, el-
 ler ock om sådant förut åstundas, kan därom cor-
 responderas med Krono-Befallningsmannen Herr
 Magnus Norenberg, på Uddewalla och Tom.

Till Handlandes underrättelse ländar, är Fre-
 gat Skeppet Concordia med innehafwande salt-
 laddning, som tilhörer Handelsmännen från Udde-
 walla Herrar Swen och Olof Olssoner Bagge, för
 Handelsmannen Herr Anders Knape Hanssons
 räkning, med så wäl Höga Landshöfdinge Em-
 betes, som Wälådle Magistratens i Götheborgs,
 laga qwarstad belagd.

Hos Herr Johan Peter Berenberg, finnas
 til köps nyligen inkomna friska citroner, med
 S. Palm ifrån Hamburg.

Hos Herr Kenlock, finnes extra godt stålqvarns
hvetremjöl, för billigt pris.

Hos Herrar Gudmund Dahl och Compagni,
finnas til köps i dessa dagar inkomna friska citro-
ner, apeldeciner och pommerantser.

Hos Herr E. D. Swensson finnes, nyligen in-
kommen, Sirop de Capillaire, til köps, för bil-
ligt pris.

För den, som åstundar at köpa 16 st. 12 al-
nar 2 tumns torra furu-plankor, gifwes muntelig
underrättelse härom.

Nyligen inkomne bästa sort Ängelska pota:oes,
extra goda så til plantering som spis, erhållas emot
billigt pris hos Herr Rob. Trofwall, som bor
wid torget i Masthugget.

Emot hyra uplåtes en kallare och 2ne bodar,
uti et hus på stora Hamnegatan, hworom mer
mundtelligt.

Nästkommande Tisdag, som är den 14 den-
nes, kommer spelet, på et par brillant Kospånnen,
at gå för sig klockan 3 före middagen, hos Herr
Blenderman, då Herrar deltagare behoga bli
wista kastningen.

Från Statbergiska Tryckeriet utkommer i dag en liten
frift, under Titul: Bref til Mäster Jöns Slugbom
i Götheborg, från Håka Enfaldig, på Solka, Tor-
pet uti Ale-Härad, och kostar 2 öre Smt.